

Andreu Ferret, sentit de llibertat

Antoni Serra

Estic sol a l'estudiet. L'estudiet, com el seu nom indica, és una peça menuda, estibada de llibres, quadres, fotografies, objectes que no serveixen per res i amb una finestra que dona al jardí: hi veig la lenta erecció dels xiprers cap al gris, el posat greu i verd obscur que fan, xops de plugim hivernenc. A la meua dreta, una fotografia de l'argentí Oscar Pipkin: sota l'arc d'un cafè gens ni mica venecià (qualsevol comparança amb el Florian és, doncs, impossible), ens hi agombolam Andreu Ferret, Carlos Meneses i jo. És el dia de la presentació d'un llibre de l'escriptor peruà.

Ara, des de la fotografia en blanc i negre, com de cel·luloide ranci, estan-

veritablement liberal que hi ha hagut en aquesta terra de professionals de la informació fàcilment manipulables o, encara pitjor, bons d'acontentar. I, a més, amb un gran sentit de la llibertat, excepcional fins i tot.

El vaig conèixer a l'època de les tenebres o sia, en plena clandestinitat, quan el franquisme era un punt de referència carismàtic per la societat mallorquina d'aquells anys tan llargs de postguerra, gairebé quaranta. Hi compartírem no poques inquietuds, no poques aficions, no poques lluites que aleshores ens semblaven ineludibles i que, després, a la llarga, ens deixaren el dubte de si no havien estat inútils. Taules rodones, conferències a pobles i a Ciutat, reunions a oratoris i

de reserva (un Vigne de l'Enfant Jésus, per exemple) sobre actors com Edward G. Robison, Peter Lorre, Orson Welles, Basil Rathbone, Vicent Price o Robert Mitchum o sobre els films que havien interpretat, des de *The Pit and the Pendulum* (Corman) i *Vice Squad* (Laven), fins a *Touch of Evil* (Welles) i *The House of Fear* (Neill). No en bravejava mai, però Ferret era un entès en cinematografia, malgrat que no ha deixat gaires mostres periodístiques sobre el tema.

Era una ment inquieta, profundament crítica i oberta, en tot moment i circumstància, a la curiositat... Una ment excessiva –i, per això mateix, desapropiada–, per a una societat tan carrinclona, tan poc afectada de propostes intel·lectuals, tan materialista i tan prosaica com la nostra, tot i les vel·leitats cosmopolites amb què li agrada tapar autèntics avencs d'ignorància.

Ara em costa una mica més viure en aquesta ciutat, sabent com sé que ja no tindrè ocasió de trobar-me Andreu Ferret al Joe's ni de compartir un dry-martini... Tot serà un poc més gris en aquesta ciutat sense ell, un poc més incolor, excessivament «normal» (quan nosaltres, Andreu i jo, lluitàvem per l'anormalitat dins la «normalitat»).

Hauré d'aprendre a no llegir els seus articles diaris, a prescindir de les nostres discussions cinematogràfiques, ara que ens volíem embrancar amb Visconti, *Obsessione*, amb el novel·lista James Mallaham Cain i *The Postman always rings Twice*. A segons quines alçades del pressupost vital, hi ha feines males d'emprendre. Acceptar la solitud del trajecte cap a allò que queda del dia, esperar la pròxima tongada, en són algunes. Sort que la memòria guarda encara intactes els versos del Dante:

«Pon giù omai, pon giù ogni temenza: volgiti in qua; vieni ed entra sicuro!»

FOTO: OSCAR PIPKIN

Andreu Ferret, Carlos Meneses i Antoni Serra

tís, Andreu Ferret em mira amb el somriure de sempre, però quiet, fix. Deia que estic sol, i la soledat és angoixant. Té un punt de crueltat manifesta. Fa uns mesos, va morir Damià Huguet («La soledat era un camí amb macs i sense roses / on la claror groguenca del silenci que fuig / s'emmirallava en el perfils d'un pis llogat...», diu el poeta de Campos) i, poc després, Andreu Ferret ens deixava també. Aquesta és la senzilla història de com la solitud ha esdevingut de cop alguna cosa més que una percepció intangible. Ferret ha estat el darrer periodista

esglésies, presentacions de llibres, contubernis polítics, lectures (Ferret em va «descobrir» Hermann Ungar, *Die Verstümmelten*, un llibre que encara conserv amb anotacions seves: «Als jueus no els agraden els sants...»), i també, i sobretot, un apassionament quasi reverencial pel cinema. L'entusiasmaven les pel·lícules negres, el cinema de gàngsters o aquells Hitchcocks (*Rear Window*, per exemple) d'ambigüitat magistral. Record les llargues discussions, després d'haver sopat en algun restaurant d'atmosfera tranquil·la, animades per l'escalfor aromàtica d'algun vinet negre

He tengut sort, el cinema m'ha donat dones, diners i amics. M. M.